

ÓZSVÁR
PÉTER

A szikesen, a sivatag peremén minden egyes fűszál kiserkenése ünnep. Egyáltalán nem véletlen tehát, hogy Ózsvár Péter az első művész, aki a fűben, az egyetlen szál fűben is meglátta a monumentumot. Aki emlékművet emelt a fűszálnak. Mert fűszálat ábrázoló kerámiáit úgy is értelmezhetjük, mint a fűszál emlékművét. Egyszer talán majd fel is állítják a Járás közepén, ahol a pacsirta az égboltot, mint egy üvegpavilon boltozatát, egészen közel az Istenhez, a végtelenbe emeli, húzza...

Minden bizonnyal szintén a Járás miatt (őseim ugyanis ott éltek a Járáson), már évek óta a fűvel foglalkozom és is – írásmódom is hozzá igazodott:

A prózai fű

írja Tolsztoj-versében Gárdonyi. Mondanom sem kell, mennyire megörültem Ózsvár Péter kerámia fűszálainak, amelyekben igazi, egyelőre még inkább valami erotikum duzzad, és nem a simogató gyengédség, nem a fű semmis fűszerűsége dominál. Az ember máris elképzel egy kiállítótermet, amelyben csak ezek a fűszálak lennének láthatók.

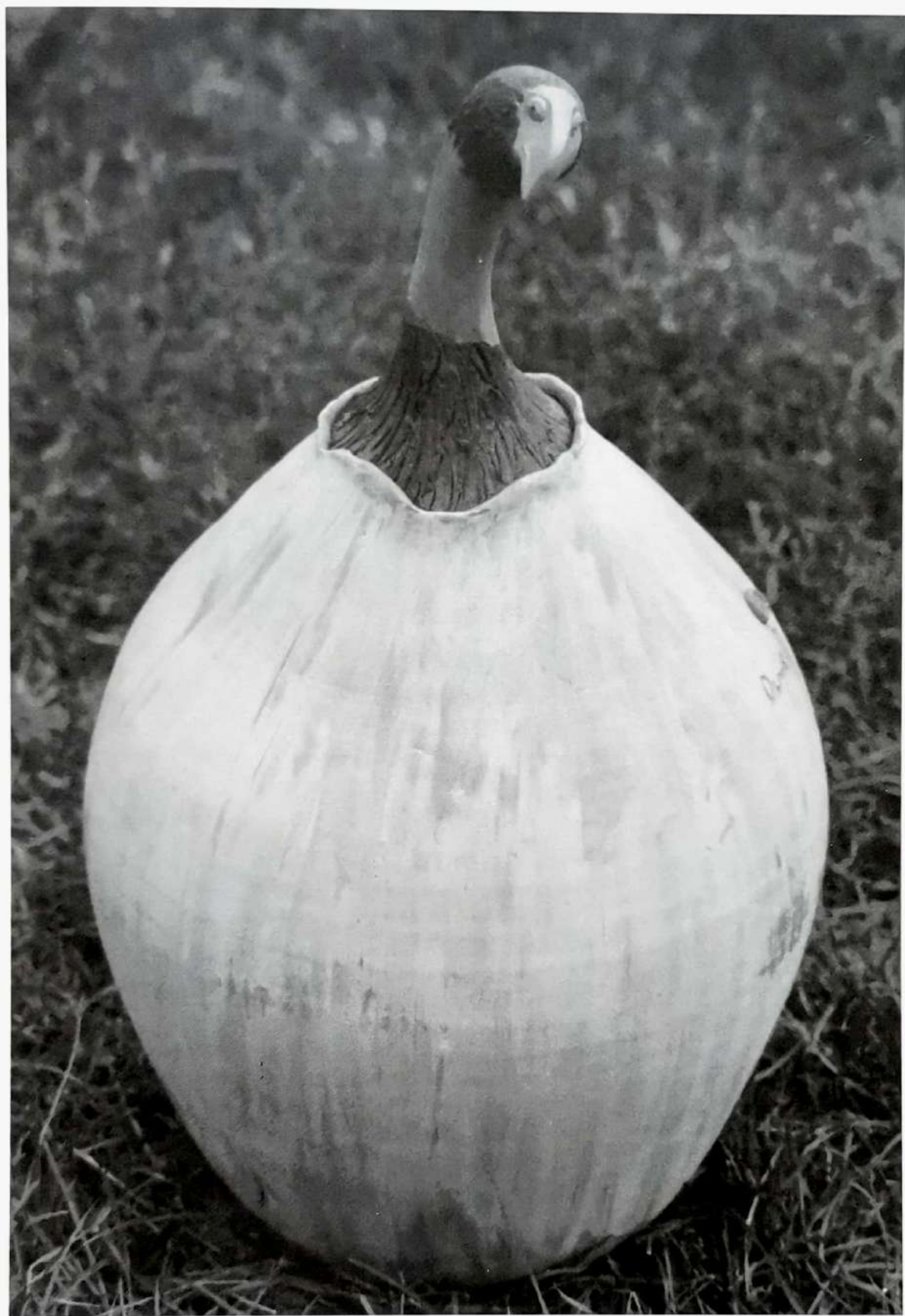
Van Ózsvár Péternek egy kompozíciója, ahol a fűszálak közé egy Karmesternek nevezett nagy madarat állít. Jóllehet az ő esetében, mint meséli, a tojás volt előbb, a búbis tojása a Járás vízszintesében, a szarka, a veréb tojása a tanyák körüli akácokon, olajfákon, valamint a csárca tojása a tavak maradékában, a tojás, a lázasan ketyegő élő drágakő: az alapforma, a leheletfinom héj. Aki gyerekkorában sok fészekbe nyúlált, aki sok tojást tartott a tenyerében, az jól, szinte tökéletesen érzi, hogyan szövődik a világ kuszasága, az tudja, hogyan hajlítódik, formálódik a világ héja... De térjünk vissza a Karmesterhez, amelynek a feje talán Ózsvár legnagyobb teljesítménye eddig. Ki hinné, hogy ebben a kecses, áramvonalas formában még egy disznófej is elrejtett. Egy kecses madár, amely valójában egy titokzatos boschi lény. Madár és madárijesztő is egyben.

Ha errefelé még a semmis kis fűszál, a széki fű is monumentálissá magasodik, akkor mit mondjunk a számtövisről, a vadkenderről, a vadmákról?

Errefelé, ahol valójában semmit sem lát az ember – ezt pontosan állíthatom, hiszen tanyám a Járáson állt Neszürre néz: magát a Semmit látja. Akár egy szobrot, a délibáb által fejtetőre állított, a forgósél által, akár egy korongon megforgatott szobrot, tanulmányozhatja a Semmit. Ezért errefelé mindennek monumentálissá kell lennie ahhoz, hogy egyáltalán legyen, lehessen. Igen, ezen a negatív tájon, száraz tengerfenéken, akárha maga a monumentális mutatkozna. Ez a negatív talaj, mintha valami abszolút pozitívnak lenne a foglalata, formája. Dél körül a délibáb vízzel telíti, herkenyűkkel, buja növényzettel, furcsa boschi lényekkel, madárijesztő madarakkal népesíti be... Meséli, mennyire foglalkoztatta az Adria, mielőtt még látta volna. Vessünk egy pillantást Rája című szép kerámiájára, és azonnal megértjük, hogy csak az tudott egy ilyen elektromosan sistergő kékesrózsaszín halat világra hozni, akinek összetettebb, valósabb kapcsolata volt, van a tengerrel (gondoljunk csak Tömörkénynek a tenger igézetében élő alföldi parasztjaira, tisztai hajósaira), aki egy száraz tengerfenéken maga volt a tenger.

Termései olyan húsosak, hogy nem tudjuk, egy-egy óriási trópusi termében, vagy a világ ősvaginájában gyönyörködünk-e. Ha termései vaginaszerűek, kaktuszai fallikusak.

Osećam ovu sliku kao suštinu Ožvareve tajne. On uzima šaku zemlje koja ničemu na sebi ne dopušta da se od nje predugo odvoji, strogo određuje da se na njoj i niče i rađa, i umire; privlači i veže za sebe sve živo, određuje šta će nići i šta će koliko narasti, kada će mu biti početak i kada će mu biti kraj, koliko će ptice leteti i kada će morati da slete, veže za sebe i vodu, pa ni vazduhu ne da se razleti bespućima svemira. Ožvar u ruci drži tu pregršt zemlje i ne miri se za zakonima njene teže i njenom sebičnošću da joj ništa ne sme biti uzeto. On joj otkida komade, oblikuje ih po svojoj želji, volji i lepoti, peče je i menja. On pravi trave veće nego što to dopušta zemlja, spaja biljke i životinje u jedan život, meša vrste, izmišlja nove živote i oblike, podmeće zemlji jaja koja ona nije izlegla, nežno izvlači iz nje još žive ribe zaboravljenih mora koje su ko zna kada pesak i zemlja zatrpali, otkriva tajni život starih voda ove ravnice. Ožvarova keramika jesukob dve jake sile: zamljine koja ničemu ne da visoko od sebe, i čovekove koje mora da leti, bez obzira da li će mu sunce ispržiti krila.

Ožvar se meša u stvari prirode. Ali ne meša se u taj božanski posao kao otpadnik i izgnanik. Meša se kao dete prirode, kao neko ko je upoznao suštinu stvari, i suštinu zemlje, koji je i muči i voli, i izaziva i ispituje, i malo se šali i ruga s njom, samouveren i siguran da će zakon prirode i zemlje morati da mu oprosti te otrgnute, skamenjene lepe forme. Ali ne kao apokrife, već samo kao proveru prirodnih i čovekovih zakona i logike; ne da ih sruši, već da ih potvrdi i kao čovekove i kao prirodne.

Dok oblikuje zemlju i stvara od nje novi život. Peter Ožvar je i zemlja i priroda. Zato ovu njegovu keramiku i prihvatamo kao novi, pravi, istinit život na ovoj zemlji.

Ali i kao večiti sukob: jer priroda traje večito a čovek ne. Ostane samo keramika. Ponekom.

ÓZSVÁR PÉTER Kishomokon született 1963-ban. A középiskolát kerámia-szakon fejezte be és 1984-ben állt munkába a kanizsai Potisje Majolika részlegében. Önállóan 1990. óta foglalkozik agyagművészettel.

Lakcíme: 24420 Kanizsa, Vajdaság utca 17.
Tel.: 024/871-013.

Önálló tárlatai:

- 1993. Art caffe, Szabadka
- 1994. a kanizsai Kultúrközpont kiállítóterme
- 1995. az adai Kultúrközpont kiállítóterme
- 1996. Városi Múzeum, Zenta
- 1998. Bácsstopolya

Kollektív tárlatok:

- 1995. A vajdasági magyarok művészete, Szabadka
- 1996. és 1998. JMMT, Szabadka, Kiskunhalas, Zenta
- 1998. Nemzetközi Miniaturbiennálé, Gornji Milanovac

1997-ben kiérdemelte az újvidéki Fórum-díjat.

PETER OŽVAR, rođen u Malom Pesku 1963. godine. Završio srednju školu, keramički odsek. Od 1984. godine zaposlen je u „Potisju” Kanjiža u pogonu „Majolike”. Samostalno se bavi keramikom od 1990. godine.

Adresa: 24420 Kanjiža, Vojvodanska 17
Tel.: 024/871-013.

Samostalne izložbe:

- 1993. Art caffe, Subotica
- 1994. Izložbeni salon Kulturnog centra, Kanjiža
- 1995. Izložbeni salon Kulturnog centra, Ada
- 1996. Gradski muzej, Senta
- 1998. Bačka Topola

Kolektivne izložbe:

- 1995. Umetnost vojvodanskih Mađara, Subotica
- 1996. i 1998. JMMT, Subotica, Kiškunhalaš, Senta
- 1998. Međunarodni bijenale minijature, Gornji Milanovac.

Dobitnik je „Forumove nagrade”, Novi Sad za 1997. godinu.

